

ขยัน...แต่

ถ้าเราเห็นใครที่ทำงานขยันขันแข็ง เอาการเอางาน และสม่ำเสมอ นั่นคือลักษณะของคนขยันซึ่งตรงกันข้ามกับคนเกียจคร้าน เราจะทำตรงกันข้ามกับลักษณะที่กล่าวมาแล้ว ความขยันในตัวคนเป็นต้นทุนอันสำคัญประการหนึ่งที่จะนำความสำเร็จมาสู่ชีวิต ขณะที่ความเกียจคร้านนำมาซึ่งความหายนะและขัดสน

ความขยันหรือความเกียจคร้านไม่ใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับกรรมพันธุ์ หรือเรื่องเวรเรื่องกรรม แต่เป็นพฤติกรรมที่ได้มาจากการเรียนรู้และการตัดสินใจของปัจเจกบุคคล แต่ละคนสามารถเลือกที่จะเป็นคนเกียจคร้านหรือเป็นคนขยันได้ บางคนโทษสภาพแวดล้อม โทษอากาศ โทษบุคคลรอบข้าง ฯลฯ เพื่อจะสร้างเหตุผลสนับสนุนตนเองที่เขาใช้เกี่ยวนั้นมีเหตุผลรองรับได้

คนขยันไม่มองดูท้องฟ้า ฝนจะตก แดดจะร้อนหรือหนาว เขาตื่นแต่เช้า ขมิขมั้นตั้งใจทำงานให้ได้ผลสูงสุดกับเวลาและแรงงานที่เสียไป ความขยันหมั่นเพียรอยู่เคียงคู่กับบุคคลที่มีวินัยในชีวิต ไม่ใช่คนขยันจะรวยทุกคน แต่ที่แน่นอนคนขยันหางานทำไม่มีวันอด และอนาคตไม่มีวันดับ

แต่สิ่งที่คนขยันจะต้องระมัดระวังคือจะต้องแยกให้ออกระหว่างความขยัน ความกระตือรือร้น การเอาการเอางาน กับ ความรีบร้อนซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Haste ในพระธรรมสุภาสิตซึ่งถือว่าเป็นหนังสือแห่งสติปัญญากล่าวไว้ว่า “แผนงานของคนขยันนำมาซึ่งผลกำไร เช่นเดียวกับที่ ความรีบร้อนนำมาซึ่งความขัดสน”

สุภาสิต 21:5 คนขยันที่ชาญฉลาดเป็นคนมีความสุขไม่ด่วนตัดสินใจด้วยอารมณ์ ไม่ว่าจะป็นอารมณ์ของตนเองหรืออารมณ์ของกระแสสังคม หลายคนเข้าใจผิดคิดว่า ถ้าเรื่องใดเป็นเรื่องใหญ่เรื่องสำคัญจะต้องรีบตัดสินใจ แต่มันตรงกันข้ามยิ่งเรื่องใหญ่และสำคัญมากเท่าใด เราจะต้องไม่รีบร้อนในการตัดสินใจเพราะความผิดพลาดหมายถึงความเสียหายอย่างใหญ่หลวง เราอยู่ในยุคที่ต้องช่วงชิงโอกาส เรามีคนมากมายที่เสนอตัวขึ้นนำโอกาสที่ดูเหมือนดีสุดยอด คำทำชวนดูจะตะเจใจและเคลือบความรู้สึก แต่ข้าก่อนจงมีสติ มีภาสิตสอนใจว่า “วัดผ้าสองครั้งแล้วตัดดีกว่าวัดครั้งเดียวแล้วตัดสองครั้ง” ภาสิตชาวรัสเซียพูดว่า “ก่อนคุณจะทำอะไรลงมือไปเสียก่อนว่ามั่นใจหรือลึกขนาดไหน”

จงเป็นคนขยันแต่อย่าประมาท อย่าเร่งรีบ จงมีสติ